

PAN

BLADET FOR BØSSER OG LESBISKE

Tema

HIV

OG SIKKER SEX
FOR LESBISKE?

Kultur i København

Lesbiske i Visby

Volley i Århus

Trækkerdreng

TV-2 forvrænger billedet

Reportageholdet fortæller familien Danmark hvordan vores holdning til trækkerdreng skal være. Trækkerdreng er nemlig roden til alt ondt!

TV-2's reportagehold har virkelig svært på at forvrænge billedet til fordel for en mere foragtelse og had blandt den danske befolkning, når snakken falder på trækkerdreng.

De er uheldige mennesker, og de er uheldige mennesker, og de er senere seksuelt vil blive ødelagt af ungdommens seksuelle stimulation.

Trækkerdreng har altid været et samfundets forhadte tabuer. Et navn som trods des foragtelse er et: interessant er, når medierne begynder at interessere sig for dem. Netop synsvinklen, som de anskuer sagen ud fra, er i sig selv tilfælde uhyre vigtigt for vore læsere for den enkelte seer.

6 min. om prostitution
TV-2's reportagehold har den 8. oktober valgt at bringe udsendelsen "Trækkerdreng". Udsendelsen

sen er en 35 minutter lang dokumentarfilm, hvor man har prøvet at belyse trækkerdrenge. Dette er gjort ud fra, må man desværre sige, heteroseksuel synsvinkel.

Man har interviewet tre trækkerdreng og en kunde og mener dermed at have fundet et repræsentativt grundlag, når trækkerdrenge liv skal belyses i det danske samfund.

Gamle mænd forfører

Endnu en gang er det typisk, når snakken falder på bøsser, så er det noget med den gamle mand, der udnytter yngre fyre. Det er trætende med den ensformige fremstilling. PAN-bladet tog derfor en snak med en af de medvirkende i dokumentarfilmen, for at høre hvad han havde at sige.

Hvordan syntes du dokumentarfilmen er blevet, og blev resultatet som du havde forventet?

Frederik - (navnet opdigtet) Meningen med filmen var at afmystificere de mange fordomme mange har overfor trækkerdreng. Det er fx. fordomme som, det er nogen der "ruller folk" og stikker folk ned.

Den belyser overhovedet ikke det som havde været mit håb. Det primære udsendelsen fokuserer på er de problemer som opstår ved mandlig prostitution.

Hvad siger du til billedet af den gamle mand og hans unge trækkerdreng. Forholder virkeligheden sig sådan. Er det gamle fyre og unge drenge?

Frederik - det er trist at dokumentarfilmen har dannet sig det billede. Man har lige så mange unge kunder. Men det er en typisk heteroseksuel holdning.

Alle kneb gælder

Nu er det Thomas Heurlin som har stået for tilrettelæggelsen, syntes du han har byttet til jer? Det er trods alt ikke ham der har kompetence på området?

Frederik - Nu når vi ser resultatet så er man ikke i tvivl. Thomas havde

sin idé med filmen og vi en anden. Bl.a. havde jeg fortalt om hvor glade vi var for projektet PAF (Prostitution af fyre), som skulle have været indgået i udsendelsen. Da der virkelig her er noget positivt at hente. Jeg føler mig virkelig skuffet. Der skulle så lidt til for at have vendt filmen til noget positivt.

Tror du udsendelsen har været medvirkende til at ændre folks opfattelse af trækkerdreng problematikken?

Frederik - Udsendelsen viser blot det folk vidste i forvejen, det er decideret underholdningsstof som ikke er medvirkende til en holdningsændring blandt befolkningen.

Er i villige til endnu engang at stille op til en lignende udsendelse?

Frederik - Nu er det ikke første gang vi har været medvirkende i en af Thomas Heurlins udsendelser. Den første film han lavede var elendig og så nu denne, som er en smule bedre, men absolut ikke god.

Kære TV-2

Når trækkerdrenge liv skal belyses

var det så ikke en idé at gøre det rigtigt og ansvarligt. For hvad opnår I ved et forvrænget billede. Det må og burde være TV-2's interesse at gengive virkeligheden så nuanceret som overhovedet muligt, og ikke kun bringe de "stærke billeder" fra livets skyggesider.

Hvis ikke skulle man tag og vente på den rette person, således at alle vigtige detaljer kunne blive belyst. Det skylder TV-2 trækkerdrenge som lod deres liv udstille af journalisterne.

Par/Kasper Lyhne

Reportageholdet TV-2: Trækkerdreng

Torsdag den 8. okt. 1992

Kl. 20.00

November udgaven af PAN-Bladet vil indeholde yderligere artikler om trækkerdreng-problematikken.

My Own Private Idaho

kender den vej" siger vores hovedperson trækkerdrengen Mike på lydsiden i filmens første indspilning. Samtidig skuer kameraet udover en endeløse highway - et tilbagevendende symbolsk billede på Mikes følelsesmæssige ensomhed og livsvej, der på nærmest uendelig vis bare kører udad.

I filmen My Own Private Idaho instruktøren Gus Van Sant, samme kendt for filmene *Male* og *Drugstore Cowboy*, lavet en intim film. Vi befinder os i verden af det amerikanske land, der hvor vold, kriminalitet, prostitution og ikke mindst menneskeligt afsavn og opnåelige tænder findes. De to hovedpersoner er (River Phoenix) og Scott (Keanu Reeves) er begge trækkerdreng, men der hører ligheden op. Mike, som lider af narkolepsi (delvis anførsel af ufrivillig søvn), dør efter sin barndom, han er konstant tilbage og søger efter mor. Ved at finde hende kan han se få udfyldt sit indre tomrum og endelig finde sin identitet og en mening for sit liv. Scott derimod er en adskilt, hans liv som trækkerdreng er et oprør mod sin mor og far og han går kun rundt med på en stor arv, hvorefter han tænkt sig at fortsætte sit liv som oprindelige tilrettelagte baner. Men strækker sig over ca. 8 år, hvor vi følger de to venner på deres rejse mellem Idaho og Portland, og som med en enkel afstikker kommer i deres søgen efter Mikes mor. På deres vej får vi et indblik i livet som trækkerdreng - vi ser dem

i deres miljø blandt de andre trækkerdreng og vi oplever dem i forhold til deres kunder, der næsten alle er nogle bizarre typer. Men filmens hovedtema er ikke prostitution, den fungerer snarere som en baggrundskulisse og er kun med til at placere sine personer i et miljø. Dette er ikke nogen socialrealistisk skildring af et betændt miljø - tværtimod er filmen dejlig fri for moralisering og løftede pegefingre. Dermed ikke sagt, at det er en romantiseret fremstilling, vi præsenteres for, det er både gråt og råt, men totalt blotlet for sentimentalitet. Istedet er filmen i besiddelse dels af en rørende realisme og dels en poetisk teatraliskhed. Begge dele fungerer glimrende i sin sammenhæng.

Både River Phoenix og Keanu Reeves er gode og overbevisende i deres spil - der til kommer flere gode birollepræstationer. Men det er især River Phoenix som Mike, der formår at kravle ind under huden på tilskueren. Han har i sit spil en nærmest James Dean-agtig evne til i det ene øjeblik at fremstå selvstændig og cool for så i det næste at udvise en sårbarhed, der får tilskueren til at forstå den kompleksitet, hans person indeholder.

Keanu Reeves og River Phoenix som Scott og Mike

Filmene er fragmentarisk i sin opbygning og fremstår i sin visuelle form som en blanding af nøgen dokumentarisme, Shakespeare-inspirerede passager og Mikes drømmeagtige flashbacks. My Own Private Idaho hører til i genren af roadmovies, hvor den ydre rejse bliver et udtryk for sindets indre rejse og søgen. Netop også derfor problematiserer instruktøren ikke emnerne prostitution og homoseksualitet, men vælger istedet at bruge

dem som udgangspunkt i sin skildring af personerne. En skildring som i sin helhed er solidarisk og meget fintfølelse - dog kan man måske sætte spørgsmålstegn ved udleveringen og latterliggørelsen af kunderne. Men det opvejes rigt af det nuancerede portræt, som vi ellers får af Mike og de øvrige trækkerdreng samt, at det er med til at løfte stemningen i en ellers råk og usødet, men meget smuk film i sin menneskelige indlevelsessevne.

My Own Private Idaho
Instr.: Gus Van Sant
Medv.: River Phoenix, Keanu Reeves m.fl.
Premiere d. 18. september
Vester Vov Vov og Palads

Connie Kvist Lars

Fra Månen til Fyn

HIV-NET/Fyn bygger på en idé, der har rødder i den amerikanske rumforskning. Dog er det de menneskelige værdier, der er det bærende.

Et eksempel, siger Anders. En indlagt på hospitalet er lige flyttet og kan ikke rigtig se i øjnene at skulle udskrives. Da var der et par besøgsvenner, der pakkede flyttekasserne ud, og gjorde lejligheden klar til indflytning.

Anders Røge er projektkoordinator for HIV-nettet, som nu har været i godt et halvt år og ser ud til at have en succes.

Vi regner med fire områder i livet som hiv-smittede: det somatiske (det fysiske helbred), det psykologiske, et sociale og det eksistentielle,

også raske hiv-smittede benytte sig af HIV-nettet.

Velgørenhed

De frivillige i HIV-nettet går under navnet besøgsvenner, men kan det ikke lade tanken hen på "fine" damer, der vil lave et let stykke velgørende arbejde?

Måske, svarer Anders. Og vi bruger heller ikke ordet besøgsvenner i starten. Men nu har det fået en ny betydning for os, og vi bruger det konsekvent.

"Som besøgsven, der med tiden er blevet ven, kredser tankerne ind i mellem også om: Skal jeg en dag sidde her med dig for at sige farvel for altid." (Ulla - besøgsven i HIV-NET/Fyn)

tyder for nogle, at det er godt, at der kommer nogle og hjælper med at pudse vinduer. For andre er der brug for nogle at snakke med, som ved noget om hiv og aids og er uden fordomme.

Puslespil

Der er for tiden 10 hiv-smittede brugere af HIV-nettet.

Systemet er, at der knyttes to besøgsvenner til hver bruger, som udgør en fast gruppe. Med et par reserver blandt de frivillige er der derfor brug for cirka 25 besøgsvenner, som har været gennem et obligatorisk seminar om hiv og aids.

Besøgsvennerne er først og fremmest mennesker, der er vant til at snakke med folk og kan lide det, siger Anders. Og det betyder, at mest er folk med en baggrund i "noget med mennesker", som man siger: sundhedspersonale, psykologer, husmødre og den slags. Ellers er det folk mellem 20 og 60 år og fra hele Fyn. Brugere bor forovrigt også fordelt i hele amtet, selv om

der selvfølgelig er en vis overvægt i Odense, hvor en tredjedel af amtets befolkning bor.

Anders Røge kan ikke give nogen egentlig model for, hvordan besøgsvenner og brugere bliver sat sammen. Det foregår efter mindst en samtale med Anders selv, og er så ofte et spørgsmål om "kemi".

Og så kan både brugere og besøgsvenner jo vælge at indstille samarbejdet, siger Anders.

Fra det ydre rum

Ideen bag HIV-nettet kommer fra USA og det såkaldte Shanti-projektet i San Francisco. Det amerikanske projekt startede i 1974 og henvendte sig dengang til meget syge kræft-patienter.

Shanti-projektet blev startet af

Charles Garfield, der tidligere har været med i arbejdet med Aids-11-programmet, som landstingens første mennesker på Månen.

Charles Garfield opklagede ikke nødvendigvis kræver fessionel baggrund at være væsentlig og kvalificeret som syge, og der blev derfor også draget frivillige i Shanti.

Da aids begyndte at hænge i San Francisco i 80'erne, blev Shanti-projektet ændret til udelukkende henvende sig til aids-patienter, hvilket altså også har været inspirationen for HIV-nettet på Månen.

Den første mand på Månen, Armstrong, sagde i det lille øjeblik: "Et lille skridt for mennesket, men et stort for menneskene".

I HIV-nettets midtvejrsmøde har man lidt ubeskedent brugt svend, dog i en lidt forandret form: "Et lille skridt for menneskene, men et stort for mennesket".

PAN/Søren

"Man møder forståelse og trøst, når det er nødvendigt. Dette MEGET VIGTIGT, da mange hiv-positive mangler støtte i ikke fordømmelse. Det har givet mig yderligere kræfter og mod på livet. Mit mål er at blive Danmarks ældste hiv-positive." (Ove - bruger af HIV-NET/Fyn)

"De sidste 6 måneder har for mig betydet uendeligt meget. Jeg ved, at min bruger får tilført meget til sin tilværelse via vores venskab - men hvis menneskelighed kunne måles, er jeg til i tvivl om, hvem der får og hvem der yder." (Lone - besøgsven ved HIV-NET/Fyn)

fortæller Anders. Man kan have et venskab på et område og mange ressourcer på et andet. Dog skal det siges, at til hverdag tænker vi ikke meget på det eksistentielle, et er mere de tre andre.

HIV-NET/Fyn er et enestående projekt i Danmark. Det består af cirka 10 brugere, omkring 10 frivillige og så Anders, der er hovedansat som koordinator. Til forskel fra andre tilbud kan

Det, der sker i praksis mellem brugere og besøgsvenner er også langt mere og meget forskelligt fra, hvad mange normalt forbinder med besøgsvennetjeneste.

Ud over besøg hos den smittede eller syge hjemme hos ham eller på hospitalet er der tale om at gå i teatret eller i biografen sammen. Eller om praktisk hjælp.

Det drejer sig ofte om at frigøre energi, fortæller Anders. Det be-

U D E N O M S V Ø B

Liderligheden og livet

af Bent Falbert, chefredaktør af Ekstra Bladet.

Jeg bekender, at jeg lider af det forståelses-handicap, at jeg er indrettet til sex med piger. Alligevel glæder jeg mig at føle en dyb undren over, at mange bøsers svar på tidens hiv-trussel er at opfinde alle mulige begrundelser for, at de ikke behøver at andre adfærd.

De skal bare prøve at huske kondomet. Nogle har vundet travlt med at forklare, at også det kan smitte: "Jeg kan jo glemme det, hvis jeg er fuld eller 'hidset'", sagde næstformanden for Positivgruppen lig til en avis.

Manden tilgiver altså på forhånd sig selv. "Herred, jeg har da lov at blive så vild, at jeg glemmer hele, ikke?"

Jeg synes hellere, at denne kyniske karl skal sige: "Knep løs ligesom mig, venner. Der er mennesker nok i verden, så pyt med, at jeg tager en med mig, når jeg skrider om få år."

Idere mener jeg, at hele bøsse-verdens pasmajoritet skal sætte ord på deres misforståede loyalitet over for denne gangstertype. Meld dig ud:

Det vigtigste i verden er liderligheden. Livslivet er lig med mængden af partnere. Vi bøsere er for alt tolerante over for døds-spredere. Lad helt bogstaveligt - vende ryggen til faren! deude sted må jeg hellere skyndsomst få sagt, at jeg ikke hader homofile. I er ikke så heldige, at kan skubbes til side som total-forstokket. De af mine bedste venner er faktisk bøsere.

Den seksuelle lykke er vel efterhånden at være lukket. For det kræver megen fantasi at forestille sig krumspring, kvinder skal gennemføre for at

påføre hinanden hiv-smitte fra blodbane til blodbane. Og - jo tak - jeg er opmærksom på, at vi heteroseksuelle også kan pådrage os hiv og aids, hvis vi afprøver kønsorganerne uden for familiens kreds.

Men det kreper mig gang på gang - i artikler og ved debatmøder - at opleve bøsers særlige sårhed over for sandheden: Nemlig at tarmsex spredte hiv-smitte hyppigere end andre former for sex.

Bøsere elsker at almindeliggøre smitte-fænomenet. Vi heteroseksuelle må endelig ikke bilde os ind, at aids er en bøsesygd.

Vi véd godt, at I ikke har eneret på den. Men hvorfor bliver bøsere så vrede over at få at vide, at det faktisk er ret vanskeligt - omend muligt - for en kvinde at smitte mænd med hiv? Skæder er ret robuste - og mænd har det med at foretrække den mest appetitlige adgangsvej til en kvinde, nemlig forsiden.

Mens den idiotisk-muntre TV-kampagne for kondomer blev ført for et par år siden, mødte jeg Sundhedsstyrelsens chef Palle Juul-Jensen i en TV-debat, som var låst til andre vinkler på sagen. Da jeg bagefter kritiserede ham for, at TV-spottene fortalte tarmsex som smitekilde nr. 1, gav han mig fuldstændig ret.

Hans (bort)forklaring chokerede mig: Det ville være for ulækkert at sige lige ud i fjernsynet, at baghylere uden kondom er det farligste af alt! Mange ville lukke ørerne af lutter væmmelse, mente denne Vestremænd.

Diverse meningsdannende bøsers udtalelser p.t. virker lige så kortsynede: Bol løs som tilforn. Husk kondom, hvis I gider. Lad Fanden tage de bageste.

Men vær endelig fri for at overveje, om Jeres tilværelse kan få større mening - og varighed - ved at bygge på forhold, der varer længere end et knalds tid!

Hiv, tro, håb.

Kristne hiv-smittede og deres pårørende udfordrer de forskellige kristne trossamfund - og bliver mødt positivt.

- Vi er kristne, og vi er alle personligt berørt af hiv, og alle er velkomne, siger Ole Knudsen, der er medlem af bestyrelsen i Hiv i Kirken. Vi er seriøse under møderne, men vi bliver altid sammen bagefter og snakker mere personligt. Det har vi alle sammen brug for, for hidtil har vi ikke været samlet om hiv og kristendom.

Den 15. september var der stiftende generalforsamling i Hiv i Kirken. Hidtil har den mødes som en uformel gruppe, men nu er det en officiel selvstændig forening.

Ole fortæller, at det koster 10 kroner om måneden at være medlem, men at man selvklart er velkommen til at betale mere!

- Og i starten skal vi bruge penge

til frimærker og til nogle annoncer. Så vi har derfor sat en overpris medlemskab i resten af dette år, kroner.

Hiv i Kirkens annoncer, som vil kunne se i nogle af søndagsaviserne, handler for eksempel foreningens telefonrådgivning, har åbent hver mandag kl. 20-22. Hiv-Danmarks tlf.nr.: 33 32 58.

- Der er helt tydeligt et behov for sjælesorg, som det hedder, siger Ole. Både for hiv-smittede og pårørende.

De fordomme, der hersker over bøsere og om hiv-smittede, er nemlig sommetider også over deres familie. Ole fortæller om menighed, hvor den almindelige mening var, at forældrene jo m

Ole Knudsen er medlem af bestyrelsen i Hiv i Kirken og har venligt udlånt et portræt

b = u = l = l = e = t = i = n 1992

POLITISK BEGRAVELSE

En aktivistgruppe i New York ved navn *Stumpf Kane* tilbyder nu at planlægge såkaldt politiske begravelser for mennesker, der dør af aids.

Under hele aids-epidemien har opførte aids-aktiviteter i USA - hiv-smittede eller syge af aids - givet udtryk for, at deres død skulle bruges til at gøre opmærksom på aids-problemerne i det amerikanske samfund. Men der har ikke været nogle store politiske begravelser, som dem man ser fra Irland og Sydafrika, hvor der er tradition for at "udnytte" en aktivists død. Tabet i sig selv, de pårørendes ønsker og det almindelige amerikanske døds-tabu har forhindret det. Men det skal der ændres på, mener altså gruppen *Stumpf Kane*.

- Vis synes, det er på tide, at vores alt for tidlige død bliver præget af samme bevidsthed, som har præget vores liv, siger en talsmand fra gruppen. Vi starter derfor en organisation, der kan udføre den politiske ceremoni, som en person, der er død af aids, har ønsket. Hvad enten det er en procession ned ad *Fifth Avenue*, at kisten bliver afleveret i *Det hvide Hus* eller noget helt tredje.

ONDT I RØVEN

Den seneste opgørelse for Statens Seruminsti-rt viser en stabilitet i antallet af mænd med et eller flere gonorré.

Alle kommer fra den samlede opgørelse for 1991.

Der blev registreret ialt 1331 tilfælde af gonorré i Danmark i løbet af 1991. Antallet af gonorré-fælde er hvert år faldet op gennem firserne i takt med sikker sex-rådgivningen.

De 1331 tilfælde var de 807 mænd.

I registreringen af seksuelt overførte sygdomme går man også mere specifikt ind i de enkelte og gør op, hvor mange mænd, der har et eller flere gonorré, altså er smittet i endetarmen. Disse tal bruger man blandt andet som mål for, om mænd og andre mænd, der har sex med mænd, bruger kondom, når de boller.

Da det er meget svært at få et præcist tal, kan man ikke tillade sig at drage alt for kategoriske konklusioner. Men under alle omstændigheder viser det sig om et stabilt lavt tal i forhold til for 10 år siden, hvilket er en god konklusion i sig selv.

Men der er også sket et væsentligt fald i forhold til antallet af mænd, der bliver undersøgt for gonorré i røven. I første halvdel af 1980'erne var således omkring 2200 mænd hvert år, der blev undersøgt for gonorré i røven. I 1990 blev der 299 undersøgt - og i 1991 var det 166. Det er næsten halvering, hvorimod antallet af mænd, der bliver smittet i endetarmen "kun" er faldet 32 mænd i 1990 til 22 i 1991.

Disse tal kan være et udtryk for en bevidsthed omkring at bruge kondomer, når man boller, da ser ud til at stadig færre mænd regner med at have sex med mænd, der er smittede med gonorré i endetarmen.

Hver søndag eftermiddag vil der fremover være underholdning i Kaffé Knud. Den 11. oktober er det sangeren Susanne Dyhr, som også tidligere har sunget i kafféen. Billedet er fra Hiv-Husets "Husbog".

Huset i Skindergade har fået endnu et par tilbud til "folk fra gaden".

Det drejer sig først og fremmest om Aids-Liniens personlige rådgivning, som er flyttet fra Knabrostræde 3 til Skindergade 24. Det vil sige, at når man ringet til Aids-Linien og gerne vil have en aftale om en "menneske til menneske"-snak, så vil man fremover aftale at mødes i Skindergade.

Kaffé Knud har længe haft åbent for alle hver torsdag mellem 16-20. Fremover er der også åbent søndag mellem 16-20.

Der vil kunne købes lidt mad, og der er også planlagt nogle underholdende indslag til søndage i oktober:

- 4. okt.: Birgitte Friboe holder "blå time".
- 11. okt.: Susanne Dyhr synger viser og sange.
- 18. okt.: Ulla Sell giver uddrag af operetter og musicals, og læser op med "sin særdeles velkendte og karakteristiske stemme", som der står i programmet.
- 25. Bo Gliss Nandfred synger lieder af Brahms og Poulant.

FYNESKE SMITTEVEJE

En fynsk journalist fik blandet sin forargelse over, at mænd dyrker sex med hinanden sammen med en overdreven frygt for hiv-smitte.

Historien blev bragt i Middelfart Venstreblad/Fyns Stiftstidende den 22. august, hvor embedslægen citerer for, at man kunne blive hiv-smittet på de fynske motorvejs-rastesteder, hvor mænd mødes og dyrker sex.

Og argumentet var ikke noget med usikker sex. Nej, der blev helt absurd påstået, at hiv-virus kan leve op til 14 dage "i fri natur". Og når der nu var sæd på væggen eller gulvet på et toilet, hva' så?

Embedslægen i Fyns Amt hedder Kirsten Kronborg og selvvelgelig sidengået mod denne helt fejlagtige udlægning. Sammen med aids-koordinator, Paul Chr. Madsen fra Aids-Info/Fyn skrev hun blandt andet i en pressemeddelelse:

"Når Kirsten Kronborg taler om, at hiv under gunstige forhold kan overleve i flere uger, så er det rigtigt. De gunstige forhold er laboratorier, hvor man opformerer virus i forskningsøjemed. Der er det naturligvis hensigten, at virus skal

overleve så længe som muligt. Men journalisten må selv have digtet det til med 'fri natur', og så bliver historien jo en ganske anden...."

Paul Madsen fortæller videre, at de også har talt med den tekniske forvaltning i Fyns Amt, som står for rengøringen. Herfra forsikrer man, at der gøres rent dagligt på motorvejstolletterne, ikke på grund af hiv-smitte, men for den almindelige hygiejnes skyld.

Baggrunden for journalistens aids-frygt er nok, at han ikke bryder sig om, at mænd dyrker sex med hinanden i "De erotiske Oaser" på offentlige steder.

Men det er der overhovedet ikke noget nyt i, og inden for aids-oplysningen arbejder man netop med at henvende sig til disse mænd.

Fra Aids-Info/FYN fortæller man da også, at man planlægger at få sat f.eks. fuglekasser med gratis kondomer op ved de fynske motorvejs-rastesteder. Så i den sidste ende bliver kommer der måske noget godt ud af historien.

OPSPORING

Fyns Amt vil ansætte en rådgiver til at smitte-opsporing. Men reglerne for opsporing er ikke ændret.

Smitte-opsporing er et af de meget begreber i denne tids hiv/aids-debat. Og svenske model "spøger".

I Danmark er der ikke lovgrundlag for gennemføre de tvangs-tiltag, der er mulige i Sverige. Og det er der enighed om, at man skal ændre på.

Da kønssygdomsloven blev afskaffet i 1979, var amterne meget hurtige med at nedlægge kontaktrådgiverfunktionen, fordi den i længere var lovbeholdt. Nu har Sundhedsstyrelsen opfordret til, at amterne genopbygger funktionen.

Opsporingen i kontaktrådgivningen går ud på at man beder folk om at kontakte dem om deres sex-partnere, der kan være smittede, så de næste omgang kan (vælge at) lade sig teste.

Eller man tilbyder at skrive til folks sex-partnere, at de kan være smittede.

Målet er at få kontakt til hiv-smittede, der selv forestiller sig, at de kan være hiv-smittede. Og det er i Danmark først fremmest i heteroseksuelle del af befolkningen.

I praksis kan man dog ikke gå længere end enkelte ønsker, da ingen har pligt til at oplyse noget som helst om sit sex-liv. (Og om pligten eksisterede, kan man jo ikke høre folk til at fortælle noget, de ikke vil).

Derimod er god rådgivning - såvel til smittede som ikke-smittede - om smitteveje og sikker sex en god investering i hiv-bekæmpelse, hvor registrering og tvang giver et negativt resultat - også i Sverige.

Dagspressen har noget smagløst læst den fremtidige kontaktrådgiver og en opsporer i Fyns Amt under navnet "hiv-deltager", hvilket antyder, at der er tale om noget kriminel.

Det indtryk må ikke udbrædes yderligere. Kontaktrådgivningen skal medføre de foranstaltninger, der er tånløst.

LEV MED HIV

Landsforeningen starter en studiekreds om hiv-smittede med titlen *Mit liv med hiv*.

Den starter den 4. november og varer i alt 5 onsdag aften og en lørdag.

STOP AIDS-kampagnens psykologiske konsulent, Thomas Brüggemann har stået for at lave programmet, som når rundt om mange af livet som hiv-smittet.

- Der vil hver aften være såvel en ekspertoplæg som mulighed for diskussion og samtale med de andre deltagere, siger Thomas. Også generelle f.eks. Kirsten Bendtzen og Else-Lise fra Hvidovre Hospital står for. Og senere Kirsten Madsen og Jens Henriksen fra Aids-Linien.

Det overordnede formål med studiekredsen er, at man som hiv-smittet bliver kvalificeret til at kæmpe for sine rettigheder og muligheder. På samme måde for dem.

Er man interesseret i at deltage kan man bruge kuponen i den folder, der har været i dette nummer af PAN-Bladet eller ringe til Thomas på tlf. 33 13 19 48.

Lesbiske og hiv?
Jamen, lesbiske bliver
da ikke smittet!
Formentlig ikke ved sex med
hinanden. Men lesbiske er
ikke immune - de bliver f.eks.
insemineret, eller har sex med
mænd. Så der er en vis risiko,
selvom den ikke er stor.
På de følgende sider kan du
læse nogle af de ting, vi for
tiden ved - eller mener at vide -
om emnet 'lesbiske,
hiv og sikker sex'.

HIV
OG SIKKER SEX
FOR LESBISKE?

Eller 11 år med aids er det stadig svært for lesbiske, der gerne vil opføre sig ansvarligt, at få præcis og fornuftig viden om hvad det vil sige at opføre sig ansvarligt. Hvorfor? Fordi "ekspertene" er indflydelsesrige og, hvad der er risikabelt for lesbiske.

Hvad ved vi?

Vi ved at hiv er et virus, som spredes gennem blod, sæd, skedese-kreter og modermælk. Ifølge eksperterne kan man blive smittet, hvis der er tilstrækkelige mængder hiv-virus til stede i en af disse væsker hos en anden person, og denne væske får adgang til ens blod.

Hiv er stærkest koncentreret i blod og sæd, mens koncentrationen i skedese-kreter og modermælk er meget lavere. Forskningen er rilet frem til at mængden af hiv i spyt, svædd og tårer er så lille, at der formentlig ikke er nogen smittefare. Men det er endnu uklart, hvor stor smittefaren er i forbindelse med skedese-kreter og modermælk.

Den eneste undersøgelse, der endnu er foretaget af hiv-smitte under menstruation, blev publiceret i tidsskriftet *Annals of Internal Medicine* i 1987. Ifølge denne undersøgelse fandt man spor af hiv i menstruationsblodet hos fire ud af syv undersøgte hiv-positive kvinder, men det lille antal kvinder og manglende opfølgning af undersøgelsen betyder, at man stadig ikke ved ret meget om hiv i menstruationsblod.

Først for nylig er aids-forskningen begyndt at se på, hvordan sygdommen kommer til udtryk hos kvinder. Det betyder at man nu så småt er blevet opmærksomme på de tegn, som kan være tegn på hiv-smitte hos kvinder, såsom hyppig underlivsbetændelse, bækkeninfektion og livmoderhalskræft. Men den manglende forskning i kvinder og aids betyder, at mange kvinder får en utilstrækkelig diagnose.

Enkelte forskere er begyndt at undersøge heteroseksuel overførsel af hiv-virus, og man har her konstateret, at smitten ved hetero-sex går langt hyppigere fra mænd til kvinder end omvendt.

Smitte fra kvinde til kvinde er stort set blevet ignoreret. Indtil videre har de etablerede lægevidenskabelige tidsskrifter nævnt fire dokumenterede tilfælde af smitte fra kvinde til kvinde på verdensplan. Kvinderne har i disse tilfælde oplyst, at de kan være blevet smittet gennem oralsex med en hiv-positiv kvinde.

Hvor stor er risikoen?

I USA kategoriseres hiv og aids ud fra risikogrupper. Hvis en kvinde, som får diagnosen aids, ikke falder inden for de tre risikogrupper - nar-komaner, heteroseksuelle eller personer der har fået blodtransfusion - placeres hun i gruppen "ikke-identificeret risiko". Det betyder, at man ikke ud fra de eksisterende kategorier kan afgøre, om der er blevet overført hiv-virus fra kvinde til kvinde.

I Danmark er systemet lidt anderledes, idet vi dels har aids-statistikken, dels et hiv-meldesystem. Statistikken over aids-smittede opererer med risikogrupper, og eftersom der ikke har konstateret eksempler på aids-nye kvinder, der er blevet smittet fra kvinde til kvinde, er denne adfærd ikke med i statistikkerne.

Hiv-meldesystemet har kun eksisteret i halvandet år. Systemet

er anonymt og bygger på adfærd; men eftersom oplysningerne for en stor del stammer fra indberetninger fra individuelle praktiserende læger, er de ikke nødvendigvis tilstrækkeligt ensartede og præcise til at man f.eks. kan få noget at vide om de hiv-smittede kvinders seksuelle erfaringer med andre kvinder. Der er tilsyneladende ingen danske eksempler på smitte fra kvinde til kvinde; men det kan principielt ikke helt udelukkes, at dette skyldes lægernes forventninger og deraf følgende måde at stille spørgsmål på.

Hvad er risikabelt?

Hvordan afgør vi så, hvad der er risikabelt for lesbiske? Den bedste måde at vurdere risikoen ved lesbisk seksuel adfærd på, er ved at synliggøre den. Det giver mulighed for at spørge: Hvad er risikabelt, og hvad er det ikke? Og er risikoen værd at regne med?

Ifølge Lauren Westreich fra Stop AIDS i Chicago er smittefaren for lesbiske forbundet med blod. Den mest risikable seksuelle adfærd er med andre ord en adfærd, hvor der kan forekomme overførsel af blod fra den ene kvinde til den anden. Selv om eksperterne er enige om, at mængden af hiv-virus er lavere i menstruationsblod end i andet blod, betyder det, at faren for smitte sandsynligvis er størst i forbindelse med menstruation. Men også selv om man ikke har menstruation, er der altid en smule blod i skedese-kreter.

Endelig har man målt en større koncentration af hiv i nærheden af lymfocytter og T-celler, dvs. hvide blodlegemer. Formålet med de hvide blodlegemer er at bekæmpe betændelse, så hvis en hiv-smittet kvinde

har underlivsbetændelse, og de hvide blodlegemer samler sig for at bekæmpe den, forøges smittefaren. Hvis man involverer sig i en eller anden form for penetration - med en dildo, en finger, eller et eller andet objekt - er der altid en lille risiko for at der overføres virus via sprængte blodkar i skeden eller endetarmen. Man må også gå ud fra, at der kan være en vis risiko forbundet med at dele sexlegetøj. Imidlertid debatteres det meget, hvorvidt hiv-virus vil kunne finde frem til en modtagelig åbning hos den aktive partner.

Ekspertene strides. Nogle mener at revnede neglebånd eller blødende gummier vil være tilstrækkeligt til at hiv vil kunne trænge ind. Andre mener at der skal mere direkte åbninger til, f.eks. et forkølelsessår eller et åbent sår på en finger, fordi koncentrationen af hiv i skedese-kreter er lavere end i blod og sæd.

Hvad oralsex angår er juryen endnu ikke nået frem til nogen fælles beslutning. En pjec med titlen "Aids og Lesbiske", udgivet af the San Francisco AIDS Foundation fastslår at "våde kys er ufarlige. Men hvis en af jer har et sår eller en rift i munden (for eksempel efter tandbørstning eller brug af tand-tråd), bør I vente mindst en halv time med at kysse hinanden." Man opskræmmer altså temmelig absurd de lesbiske ved at overdrive faren ved smitte efter tandbørstning, samtidig med at man ingen klare råd giver omkring evt. farer ved at slikke hinandens kønslidel.

Man har kendt til hiv-positive lesbiske siden begyndelsen af 80'erne. De er normalt blevet smittet gennem brug af stoffer eller ved heteroseksuel sex. Ifølge forskerne kan der gå fire år og opfører

fra hiv dukker op i et miljø, til virkningen bliver mærkbar i form af diagnosticerede tilfælde og synlige symptomer. Aids påvirker langt fra de lesbiske miljøer på samme måde som andre befolkningsgrupper. Det ser derfor ud til at faren for smitte fra kvinde til kvinde er uhyre lille - selv om det ikke kan udelukkes 100 %, at den er der.

Hvad skal vi gøre?

Hvordan handler vi så sikkert og ansvarligt? Information og undervisning synes at være den bedste vej frem. Tal med dine venner og dem, du elsker med - tag ikke noget for givet. Den måde visse lesbiske tabuiserer brugen af stoffer og/eller biseksualitet på, gør det svært at diskutere disse emner åbent. Og det er de to mest sandsynlige smitteveje for lesbiske.

Det vigtigste er at anslå risikoen - se på din egen adfærd og din baggrund, og se på din partners. Så kan I sammen beslutte, hvilke forholdsregler I bør tage.

Sikrere sex betyder ikke at du skal kravlenedi en gummihandske og binde en knude efter dig. Det betyder at du skal tænke dig om.

(Artiklen bygger primært på M. J. Hochbergs "A Calculated Risk - Lesbians, Safe Sex and HIV", *Outlines*, juni, 1992. Dertil kommer oplysninger fra "Risky Business - Should Lesbians Practice Safer Sex?" af Nancy Solomon, *ILGA Bulletin* 3/92. Endelig har Søren Skov fra LBL bidraget med oplysninger om danske hiv/aids-statistikker.)

Oversættelse og redaktion:
Inge-Lise Paulsen.

Guds udvalgte

Foto: K2

Lesbiske, sikker sex og hiv.

Såvel i som uden for miljø lever der en række lesbisme. For eksempel mange, at lesbiske i h hange er "Guds udvalgte udelukkende dyrke andre kvinder.

Men er det sandt? Og eneste smittevej for le

Herhjemme er der foretaget undersøgelser af adfærd for lesbiske, men i USA, og på ILGA-ko august i Paris blev der fremlagt resultater i undersøgelser.

Cruising

Den første undersøgelse nærmere i forbindelse med "cruise", et lesbisk kryds langs USAs vestkyst i nien til Mexico. Ialt 28 besvarede her et spørg 28 sider.

Aldersmæssigt fordel kvinder sig mellem Gennemsnitsalderen var 35 år, veluddannede i middelklassen og opførte sig som "udelukkende Resten var "næsten alle lesbiske (14%) og "mest

13,50 for et knald

En bøsse går i byen -
så de lesbiske kan slikke kusse.

Dental dam, på dansk "kofferdam". Foto: Inge-Lise Paulsen

Grossisten kender heller ikke til fænomenet, så tilbage på redaktionen starter en eftersøgning bekræftet med tilmodighed og de gule rader - hvor jeg går ud fra også dental dams findes!

Tandbørster

Det første dental-depot, jeg ringer til, oplyser, at det eneste de har til tandlæger, er en særlig ergonomisk tandbørste!

- Det er vist ikke det samme, mener jeg.

Jeg begynder at trække på smilebåndet ved tanken om, at jeg var lesbisk, og der lå en slikkermode kvinde hjemme og bare ventede. Nå, men det fjerde dental-depot med forsyninger til tandlæger, der sælger man dental dams.

- Ja, det hedder altså kofferdam, fortæller en mand i markedsafdelingen.

Det forklarer måske nogle af problemerne med at finde det. Men når nu jeg har fat i en, der kender til

produktet, så vil jeg lige have at vide, hvad tandlægerne bruger kofferdam til - altså når de er på arbejde?

- Kofferdam er tyndt gummi. Og man laver et lille hul i midten af et stykke og klemmer det ned over en tå, som skal behandles med syre. På den måde er resten af mundhulen beskyttet, hvis tandlægen spilder lidt syre under behandlingen, forklarer den forekommende marketing-fyr.

Forbrugeroplysning

Nu bliver det alvor:

- Mængde og pris, tak!

- Kofferdam sælges i ruller med 5,5 meter, som er 20 centimeter bredt. Vores pris for sådan en rulle er cirka 100 kr, siger marketingmanden.

Frem med lommeregneren. Hvis vi antager, at apotekerne kan nøjes med 200 % avance (lavt sat) på sådan et produkt, som den enkelte kunde altså selv skal bede om at få

skaffet hjem, så vil apotekets udsalgspris inkl. moms være omkring 375 kroner.

Det er altså prisen for 5,5 meter kofferdam, som vel kan klippes ud til 27-28 kvadratiske stykker af 20 x 20 centimeter. Efter lidt problemer med regnemaskinen, når jeg frem til en "pris per knald": 13,50 kr.

Det fremgår af andre artikler i dette nummer af PAN-Bladet, at

risikoen for hiv-smitte fra kvinde til kvinde er ekstremt lille.

Så om det er besværet og pengene værd at anskaffe sig kofferdam, for man slikker, kan vel diskuteres. Men sådan er det jo med mange ting, som man gennem reklamer og medietale får skabt et behov for!

PAN/Søren Skov

Hvor 'lesbiske' er lesbiske?

Ikke alle er ens - heller ikke lesbiske.

4% definerede sig som uelle. Derne blev udsprøgt om de faktisk samt forbrug af og stoffer. De seksuelle erfaringer angår kvinderne gennemsnitligt haft mere - heraf 7 kvindelige. Sex med mandlige partnere havde langt de fleste (85%) opnået samleje. 69% havde oral sex og 18% analsex. Alle former for sex er risikofyldt, hvis man ikke bruger kondom, og her afslørede den helt uafhængig ved begge undersøgelser. De personer, som havde det spørgeskemaet, havde ikke tænkt på at spørge, om de havde brugt kondom! Et kuriosum kan nævnes, at halvdelen af de 141 kvinder, svarede på spørgeskemaet, at de var blevet hiv-testet, og med at 90% af dem ikke havde tilhørt nogen risikogruppe. De svarede kun 3% at de havde brugt "dental dam" (på dansk kofferdam) - de lesbiskes svar på det var et stykke tyndt latex. Se - Og hele 41% sagde, at de ville drømme om at bruge

Foto: Inge-Lise Paulsen

Street Life

Den anden undersøgelse havde en ganske anden målgruppe, nemlig unge lesbiske mellem 16 og 21 af latinamerikansk og afro-amerikansk afstamning og bosiddende i New York City. Gennemsnitsalderen var her 18 år.

95% af de unge kvinder, som deltog i undersøgelsen, definerede sig som rent lesbiske. Alligevel havde 75% haft sex med mænd. På spørgsmålet om faste partnere svarede de unge kvinder gennemsnitligt: 3 kvinder og 4 mænd. Tallet for mere overfladiske seksuelle samvær lå på 19 mænd og 71 kvinder. 5% af de unge kvinder havde været gravide, og 20% havde haft sex med mænd for penge eller for at få stoffer. 56% havde taget en eller anden form for stoffer inden for de seneste 3 måneder.

Smitte er smitte

Og hvad kan man så udlede af disse to undersøgelser? Om ikke andet at lesbiskes seksuelle adfærd - i hvert fald i USA - er temmelig mangfoldig, og at lesbiske kan blive smittet på mange andre måder end ved sex mellem kvinder.

"Jamen, så er det jo ikke 'lesbisk'

smitte", hører jeg visse læsere indvende. Men kan det ikke være lige meget hvordan man bliver smittet? Smitte er smitte, og når en lesbisk bliver smittet, og senere aids-syg, rammes ikke blot hun selv og hendes nærmeste men hele det lesbiske miljø - også hvis smitten stammer fra insemination eller fra sex med en mand. Så hvad enter lesbiske har lyst til det eller ej bliver de nødt til at se kendsgerningerne i øjnene, og forholde sig til dem.

Endelig kender vi stadig ikke risikoen for seksuel smitte fra kvinde til kvinde, selv om den på ingen måde kan sammenlignes med risikoen blandt mænd, der har sex med mænd.

Pjecer

I løbet af efteråret udsender LAN foreningen to pjecer: én om Lesbiske og hiv-smitte generelt, én om smittefaren ved insemination. I første hånd er netop ved at blive lagt på formuleringen, og pjecerne er blevet layoutet og trykt vil de blive sendt ud sammen i PAN-Bladet.

PAN/I

Virusmisundelse?

LBL-pjecer om lesbiske og aids på trapperne

Igennem længere tid har flere af Landsforeningens kvindelige HB-medlemmer arbejdet med to pjecer om lesbiske og hiv-smitte, som forventes udsendt med PAN-Bladet i løbet af efteråret. En af kvinderne bag pjecen er Anne Marie Bosley fra Århus.

Hvorfor skal Landsforeningen overhovedet beskæftige sig med lesbiske og aids?

- Fordi hiv og aids berører hele befolkningen. Endnu er lesbiske ikke blevet særlig berørt personligt, men hiv og aids er en del af vores fælles arbejde i Landsforeningen, og jeg tror at lesbiske vil blive mere engageret i det, hvis der bliver lavet en pjecce specielt for dem.

Men pjecen handler jo primært om smitte af lesbiske. Er det rimeligt at lave en pjecce om det, når risikoen er så lille?

- Pjecen har den styrke, at den foruden almindelige sikker-sex oplysninger for lesbiske har et langt afsnit om smittefaren ved insemination. Der er for tiden mange lesbiske og bøsser, som overvejer at få børn sammen, og det er netop i den sammenhæng lesbiske har stor risiko for hiv-smitte.

Så pjecen skal gøre lesbiske opmærksomme på, at vi ikke er immune for hiv-smitte?

- Ja. Det nytter ikke noget at vi går rundt og tror at vi ikke kan blive smittede. Masser af kvinder er biseksuelle eller har en fortid med mænd. Selvfølgelig er der ikke den store risiko, og det er heller ikke det pjecen skal sige. Men der er en risiko, som vi bør være orienteret om.

Enkelt bøsser har antydnet, at pjecen blot er udtryk for at lesbiske nu vil have del i de midler Landsforeningen modtager fra det offentlige til aids-bekæmpelse, og der er blevet opfundet et nyt udtryk til lejligheden: "virusmisundelse".

- Jeg har svært ved at se, hvorfor lesbiske skulle være misundelige på bøsserne af den grund. Og iøvrigt handler det ikke om penge, men om oplysning.

- For to år siden, da vi var begyndt at tænke på at lave en pjecce, delte vi et spørgeskema ud på PAN i Århus til et Skokrose-arrangement. Der var ca. 60 til stede, og alle

Inseminationsboom? Foto: Inge-Lise Paulsen

svarede, at de syntes de vidste for lidt om hiv og aids, og at de gerne ville have en pjecce om emnet; enten til brug over for deres bøssevenner eller over for deres børn. Så der er et stort behov blandt lesbiske for en pjecce, der handler om netop deres behov.

Tror du, der går lesbiske rundt,

som har ændret deres seksuelle adfærd, fordi de er bange for at blive smittet?

- Nej det tror jeg ikke. Ikke endnu. Folk har det nok i baghovedet; men mest i forbindelse med insemination.

Kender du til problemer med hiv-smittede lesbiske i danske miljøer?

- Nej. Og jeg tror heller ikke der

ligefters vil ske en eksplosion om der kommer flere og flere smittede kvinder i Danmark. Pointen med pjecen er simpelthen, at vi skal være forberedte på, hvis problemet opstår.

PAN/Inge-Lise Pa

Hiv-risiko ved insemination

For tiden går mange lesbiske rundt og tæller på knapperne:

Skal jeg have barn eller ej? Og hvordan?

En af de ting, man skal tænke over, er risikoen for hiv-smitte ved insemination.

Problemet med hiv-virus og insemination er, at en hiv-test ikke påviser evt. smitte, som er sket inden for de seneste tre måneder.

Det betyder, at selv om en donor lader sig teste og får besked om at han er hiv-negativ, kan han være hiv-smittet.

Hvordan man end indretter sig, så kommer det til at dreje sig om tillid. Enten til sæddonoren eller hospitalet.

Der er tre forskellige måder at blive insemineret på:

1) På et hospital - eventuelt et privathospital.

2) Privat med en donor, man kender.

Hospitalet

På hospitalerne har man den store fordel at man kan opbevare sæd. Man løser derfor problemet med de tre måneder på følgende måde: Donoren giver sæd, og tre måneder efter bliver han hiv-testet. Hvis testen er negativ, betyder det, at den sæd han i sin tid gav, er okay.

Hvis man vil være stensikker på ikke at blive hiv-smittet via insemination, skal man altså henvende sig på et hospital.

Privat - med kendt donor

Hvis man kender en bestemt mand og har tillid til ham, løber man samme risiko - hverken mere eller mindre - ved at bruge ham som donor, som mange seksuelt aktive heteroseksuelle kvinder konstant løber. Og som man selv løber, hvis man vælger at gå i seng med fyren i stedet for at bruge ham som sæddonor.

Man kan sikre sig nogenlunde ved at aftale, at donoren lader sig teste og derefter i tre måneder kun dyrker sikker sex - eller omvendt: dyrker sikker sex i 3 måneder og så lader sig hiv-teste.

Risikoen kan ikke helt elimineres; men den er ikke tilnærmelsesvis så stor, som hvis man får sæd fra en totalt ukendt donor.

Privat - med ukendt donor

"Ukendt" donor kan betyde to ting: 1) At en kontaktperson har et vist kendskab til donoren, men at den kvinde som modtager sæd ikke gør det.

2) At ingen af de implicerede kender donoren, som blot møder op og afleverer sæd.

Her må brugen af kontaktperson siges at være den sikreste metode. Dog skal man være klar over, at der kommer til at hvile et meget stort ansvar på kontaktpersonens skuldre.

Brugen af totalt ukendt donor er meget risikabel og må frarådes.

PAN/IL-LP,
efter samråd med
Sanne Yde Schmidt,
Inseminationsgruppen

MAND OG MAND IMELLEM

SIKKER SEX

ET GREB I LOMMEN

LAYOUT: CARPANI/VISSGAAARD
FOTO: ROBIN JOHNSON

Indefra

We are the Champions

Vi kender alle sammen Brian, ikke osse? Og Jimmi og Johnny? Det er nogen rigtig mandfolk der bare kan det dér med bokning, også kaldet "the noble art of self defense". (Det må da vist være en joke)

Og hvordan sætter et rigtigt svække mandfolk sig så op til den store kamp? Spødsags *Polizone* Morten Sabroe, der befandt sig on location, kunne berette følgende, live, fra Johnnys omklædningsrum før kampen:

"*Ekstra Bladet* sportsredaktør, Kurt Thybo, sad med en baseball-kasket skruet på det melankolske hoved nede i omklædningsrummet under massagen og punchede sine Thybo-jokes af. 'Johnny, sig maricon til Quirino. Det betyder bøsse på spansk.'

Johnny var vild med det. Han sagde det tre gange som om han ville puske mexicaneren med det. De har de aggressioner, brødrene."

Hvad der videre skete ved vi alle. Og måske ved vi også, hvilken sang der gjaldede så ud over stadion, for ligesom at fejre at Johnny og Jimmi og Brian er rigtig mænd? Freddie Mercury, selvfølgelig, the Queen himself med "We are the Champions". Flere gange. Meget højt.

Det er muligt at Brian-Barcelona-Nielsen er i stand til at forklare, hvordan en rigtig mand skal se ud inde i hovedet for at kunne se logikken i det.

Her på redaktionen synes vi faneme det er uhyggeligt, da.

PAN/1-LP

Læserbrev:

Kærlighed i kirken

Kærlighedspartiet efterlyser hermed interesserede som kandidater til menighedsråds- og kommunevalg i år og til næste år. I 74 og '78 stillede Bøsselisten op, med succes, i Københavns Kommune. Takket være et valgforbund blev listen nemlig indirekte repræsenteret i borgerrepræsentationen - de første 4 år ved Tine og Annelise fra Kvindelisten og de næste 4 år ved Thorkild fra Christianisten. Og efter det opnåede demokratiske flertal i Helligkors kirke, vil vi nu søge at gøre vores indflydelse gældende i Vor Frelser sogn - som bl.a. omfatter Christiania. Skriv, hvis du vil høre nærmere. Vær med.

Allan Anarchos, Kærlighedspartiet, Christiania, 1407 K.

Allan Anarchos

Noget på hjerte?

Skriv et læserbrev til PAN-Bladet.
Næste deadline er d. 12/10.

red.

Nekrolog

Den amerikanske skuespiller Anthony Perkins nåede at blive 60 år, inden han den 12. september døde af lungebetændelse. De fleste vil nok primært huske ham som den sindssyge morder Norman Bates fra Hitchcocks film *Psycho*, men Perkins medvirkede rent faktisk i flere kendte film og har med sin neurotiske spillestil leveret mange gode præstationer gennem tiden.

Anthony Perkins blev født ind i en skuespillerfamilie og fik sin debut på de skrin allerede som 15-årig. I 1953 debuterede han på det hvide lærred i filmen *The Actress* - en film som aldrig fik dansk biografpremiere. Sin internationale gennembrud fik han i William Wyllers film *Folket i den lykkelige dal* i 1956. Perkins havde kun en birolle i filmen, men opnåede med sin rolle som sønnen i en kvækerfamilie under den amerikanske borgerkrig at modtage sin karrieres eneste Oscarnominering.

Senere hen i 1960 spillede han sin mest berømte rolle som Norman Bates i *Psycho* - rollen blev en stor triumf for Perkins, men gik på sin vis også hen og blev hans skæbne som skuespiller. Publikum kunne simpelthen ikke holde op med at identificere ham med Norman Bates, og det kom til at præge hans fremtidige spillestil betydeligt. Blandt Perkins' senere filmroller er det værd at nævne hans hovedrolle i Orson Welles' filmatisering af Kafkas roman *Processen*, samspillet med Tuesday Weld i *Pretty Poison* og Mike Nichols' film *Catch 22*.

Før *Psycho* havde Perkins udvist et alsidigt skuespillertalent, og hans karriere var opadgående, men det var som om *Psycho* satte en stopper for hans udvikling som skuespiller. Den neurotiske karakter og spillestil, som skabte Norman Bates, blev et kendetegn for Perkins som skuespiller, og hans efterfølgende karriere op gennem tresserne og halvfjerdserne forløb meget ujævnt - og uden at han selv nogen sinde fik overgået sin rolle som Norman Bates - i det mindste aldrig i publikums bevidsthed. I 1983 tog Perkins konsekvensen og indspillede *Psycho II*, som endnu en gang indbragte ham den publikumssucces, han havde manglet gennem de sidste 20 år. Det blev ikke ved 2'eren, nej, i 1986 debuterede Perkins som instruktør med nummer tre, og sidst i 1990 kom så nummer 4, som dog kun blev indspillet i en tv-version. Perkins indkasserede kommercielle succeser med de efterfølgende *Psycho*-film, men den kunstneriske kvalitet var tilsvarende dalende og efterlader i dag et indtryk af en mand, hvis karriere gik i stå, ligesom han stod på toppen.

Anthony Perkins giftede sig i 1973 med fotografen Berintha Berenson, som han fik to sønner med. Han vedkendte sig aldrig sin homoseksualitet offentligt; men da han fik Aids i udbrud, og det ikke længere kunne skjules, gav han udtryk for, at han inden sit ægteskab havde levet et dobbeltliv. Hvorvidt Perkins' dobbeltliv stoppede, da han trådte ind i det heteroseksuelle ægteskabs rækker, skal ikke fastslås her, men mon ikke den spaltethed, der karakteriserede Norman Bates, på sin egen måde også afspejlede privatpersonen Anthony Perkins?

Connie Kvist Larsen.

Fru Dingbat

Det indre liv

Kære fru Dingbat

Hjælp mig. Jeg er en frustreret mand der har sex med mænd men lider af præstationsangst. Mit problem er det, i elsker mænd?

Grunden til min angst skyldes mit rudimentære resumé mellem ørene. Jeg er bange for den evt. dialog man kan risikere hvis man har haft øh du ved godt hvad jeg mener?

Navnet er red. bek.

Kære Navnet er red. bekendt.

Du rører ved et emne som har optaget mig i mange år. Mand-vakuole(saflyldte hulrum)-problemer kan være placeret begge ender af kroppen. Det ser ud til at du er ramt begge steder.

Jeg har dog et par trøstende ord til dig. For det første: I kan sagtens have sex med mænd selv om du får fjernet din frustration operativt (som jeg for har foreslået); for det andet vil resten af dine problemer være løst hvis du nøjes med at omgås dine venner fra V.L.V. (vakuolelidelendes vel). Du drejer det sig udelukkende om at fylde saft på tomrummet, så længe du dyrker sikker sex, dvs. holder tomrummet adskilt, er der ikke brug for snak.

Med venlig hilsen Dingbat

Dingbat

Nu blev jeg altså nødt til at skrive til dig. Efter at jeg har overværet dit foredrag om spirituelle indgange til at læse krystalkugler. Det var bare den værste gang lort jeg nogensinde har oplevet. Du var jo døddrunken under hele foredraget og var tydelig påvirket af euforiserende stoffer, yderme råbte og skreg du for de homoseksuelles synliggørelse i de danske partissystem!

Hvorfor fan tager du ikke bare hjem?

M.V.H En skuffet pige på bare 16 år

Kære pige!

Din frigide møjse, det er sågu da ikke mit problem at overdosere dine valium. Så vidt jeg kunne se var du så deprimeret, at du pisser sort. Det er muligt jeg havde stimuleret mit astrale overjeg før forestillingen og jeg derfor lod mig rive med i mit forsøg på at finde dit sande jeg, og det var jo ikke nemt med alle de klude, du havde på. Ærligt talt, der var ikke meget at finde på en sudan-sild som dig.

Det der med partisystem forstås du ikke helt endnu, men du kan lære meget mere hvis du melder dig ind i LBL.

Dingbat

P.S. Jeg kommer ikke hjem før du er flyttet, og jeg synes ikke det rager andre hvad der sker i min dagligstue

PAN

CAFE DISCO

Århus

PAN Århus

Drillarguli

Norske
dansebøsser

Lørdag 3/10
kl. 23.00

Donorer

på spil

Onsdag 7/10
kl. 20.00

Club Ultra

Natmaskinen
til tranceland.

Torsdag 29/10
kl. 23.00

Stokrosen

Kvinder &
Kunst

Fredag 30/10
kl. 20.00

Toy Box

Live band.

Fredag 6/11
kl. 23.00

Cafe: daglig åben kl. 18.00
man. tirs. til kl. 01
ons. tors. fre. lør. til kl. 23.00,
caféen bliver herefter del af diskoteket.

Disco: ons. tors. kl. 23 - 04
fre. lør. kl. 23 - 05
hver torsdag kl. 18 - 23: Stor fadøl kr. 18,-

v/Inger Odgaard. Jærgaardsgade 42, 8000 Århus C 86 13 43 80

ACT UP - København

Nyoprettet aktivistgruppe

ACT UP - København ser dagens lys. Med inspiration fra bl.a. USA, ACT UP - Paris samt fra Aidskonferencen i Amsterdam i juli måned, er der dannet en ny gruppe i København. ACT UP - København består af bøsser og lesbiske, men alle aktivister er velkomne.

Selve udtrykket ACT UP er på én og samme tid et slagkraftigt ord og en forkortelse: AIDS Coalition to Unleash Power. ACT UP er en international græsrodsbevægelse, der siden 1987 væsentligst har beskæftiget sig med hiv/aids-problematikken. PAN-bladet har snakket med en aktivist i gruppen, som her udtaler sig på hele gruppens vegne.

Er der grundlag for ACT UP - København?

- Ja, der er en tendens til, at når

man engagerer sig i hiv/aids-problematikken bliver det meget hurtigt for "elitært". Der er mange som gerne vil lave et stykke arbejde, men hvor det så viser sig at der ikke er plads til dem.

at komme frem til en konklusion. Det kan være i forbindelse med, hvem der afgør, hvilken medicin der skal være på markedet i Danmark, hvem der udarbejder forsøgsprotokoller, hvorfor det kun er tra-

der, hiv og uddannelse, kvinder og aids, for blot at nævne tre.

Hvad er det I vil opnå?

- En ting vi mangler i dag er, at der sættes handling bag de ord, som bliver sagt. Eksempelvis WHO og Sundhedsstyrelsen opfordrer til oplysning og rådgivning. Vi ønsker midler til denne oplysning og rådgivning, større åbenhed, lettere adgang til medicin anerkendt af andres landes sundhedsmyndigheder, overholdelse af menneskerettigheder, også for os som er hiv-smittede.

Hvem skal der demonstreres imod?

- Vi er en græsrodsbevægelse, så det er nærliggende at samarbejde med andre lignende grupper og organisationer. ACT UP er en økonomisk uafhængig interesseorganisation, så ingen skal føle sig for sikre. Det kan tænkes, at vi vil bakke op om krav formuleret af hiv-organisationer.

Hvem kan være med i ACT UP?

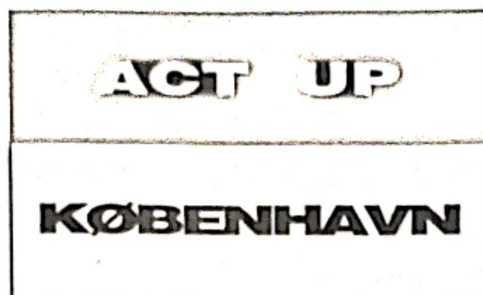
- Alle som ønsker at lægge et stykke arbejde - stort eller lille - i en græsrodsbevægelse (og med den

frihed og livsbekræftelse den), er velkomne. Alle som op er med. Vi er ikke "nogen" og skal kun stå til over for os selv og være op og aktioner.

ACT UP - København mødes i Kaffeknud, Skindergade 26, (mødedage og sted fra november måned vil blive oplyst i senere re).

Forløbige mødedage: 1.10., 15.10., 22.10., 29.10., 19.00.

PAN/Kasper

Er ACT UP skabt via irritation?

- Vi er en flok vrede mennesker, som ser vore venner og kærester dø af aids, og som føler en langsomhed i det etablerede system med

ditionel medicin, man kan få, og hvorfor vi ikke kan få naturlige medicinske produkter.

Der er så mange aspekter der kan nævnes: Hiv og menneskerettighe-

Derfor

Ny bog om transseksualitet

Den 15 september udkom bogen "Mit livs hemmelighed". Forfatteren er Caroline Cossey, transseksuel og engelsk. Bogen er skrevet som en protest mod den tavshed transseksuelle påtvinges i England.

Det er muligt at skifte køn også i England, men her mister man samtidig alle sine juridiske rettigheder. Cossey siger i bogens forord: "Jeg har skrevet denne bog, ikke blot for transseksuelle, men også for de mange mænd og kvinder, som ikke har nogen forståelse for, hvad det betyder at være fanget i det forkerte køn, og som ikke har nogen idé om, hvilken forfølgelse man er udsat for som transseksuel."

PAN-Bladet har bedt Ervin Farrengut, formand for Tiresias, om at give sin mening om bogen

- Det er godt at få en ny bog på dansk om emnet. Den kan anbefales, fordi den giver et godt indtryk af vores liv, selv om de engelske forhold er lidt anderledes. Jeg ville ønske, at flere ville komme frem. Det er vigtigt at være åben og ærlig også over for sig selv.

Tiresias er en landsforening for transseksuelle (se adressen i "Homo Guiden").

Henrik Langtofte

Caroline Cossey
Mit livs hemmelighed
EkstraBladets forlag

Pop Against Homophobia
indbyder til konkurrence!

"To Bring a Dream Within your Reach" competition

Hvis du køber for mindst £ 10 af PAHs plakater, T-shirts eller andet, kan du deltage i konkurrencen, som skal synliggøre bøsselesbisk kærlighed, venskab og livsstil i underholdningsindustrien.

Hvis du vinder, kan du optræde i PAHs første "pop promo".

Ring eller fax efter information/tilmeldingsblanket på
tlf. 071-323 0180/fax 323 3481 (London)

Menneskerettigheder og etniske minoriteter

Høring: Arbejdsmarkedet og de etniske minoriteter
Torsdag d. 1. okt. kl. 19
Vartov, Farvergade 27

Konference Spredning af indvandrere?
Lørdag d. 3. okt. kl. 13-18
Landstingssalen, Christians

Arrangører: IND-sam, Fair repræsentanter for Indvandrere, Det Danske Center for Menneskerettigheder, Lejernes Landsforening, Restaurations- og Børnernes Forbund, Mellemkirkeligt Samvirke, Dansk Flygehjælp, Det Fri Aktuelt, Det Informations, Kristeligt Dagblad, Pædagogisk Medhjælperfor

Arrangementerne bliver bakket af bl.a. Landsforeningen for Lesbiske.

Hip hip hurra!

PAN-Bladet søger folk, som har lyst til at være med til at planlægge det store jubelår 1993, hvor bladet fylder 40!

Kom og vær med!

Ring eller skriv til PAN-Bladet, Knabrostræde 3, Box 1023, 1007 Kbh. K, tlf. 33 11 19 61

